

Запша Г.М.
*завідувач кафедри менеджменту,
Одеський державний аграрний університет,*
Гасанова Н.С.
*магістрант кафедри менеджменту та управління проектами,
Одеська державна академія будівництва та архітектури,
Україна*

РОЗВИТОК ОСВІТНЬОЇ ДІЯЛЬНОСТІ ВИЩИХ НАВЧАЛЬНИХ ЗАКЛАДІВ УКРАЇНИ У СФЕРІ ПІДГОТОВКИ ІНОЗЕМНИХ ГРОМАДЯН

Необхідність розвитку освітньої діяльності вищих навчальних закладів України у сфері підготовки іноземних громадян обумовлена, по-перше, глобальними процесами інтернаціоналізації вищої освіти, що проявляються в розширенні світового ринку освітніх послуг, інтенсифікації міжнародних міграційних процесів з метою отримання вищої фахової підготовки, поглибленні інтеграційних зв'язків національних освітніх систем, посиленні міжнародного науково-навчального співробітництва університетів. По-друге, в умовах загострення демографічної проблеми в Україні та недостатнього державного бюджетного фінансування, вітчизняні університети зацікавлені в підготовці іноземних громадян як джерела збільшення контингенту студентів та залучення додаткових грошових надходжень. По-третє, інтернаціоналізація вищої освіти відкриває нові можливості українським вишам для підвищення якості освітніх послуг, забезпечення академічної мобільності, використання сучасних освітніх технологій, створення позитивного іміджу та зміцнення конкурентних позицій в світовому освітньому просторі.

Надання освітніх послуг іноземним громадянам здійснюється вищими навчальними закладами на підставі Законів України «Про правовий статус іноземців та осіб без громадянства», «Про закордонних українців», «Про освіту», «Про вищу освіту», Постанов Кабінету Міністрів України «Про навчання іноземних громадян в Україні» від 26.02.1993 р., «Деякі питання набору для навчання іноземців та осіб без громадянства» від 11.09. 2013 р., «Про затвердження Ліцензійних умов провадження освітньої діяльності закладів освіти» від 20.12.2015 р. Вказані та інші нормативно-правові документи створили необхідні правові передумови для збільшення чисельності іноземних громадян у вищих навчальних закладах (табл.1).

Як свідчать данні таблиці 1, за період дослідження чисельність іноземних громадян у вищих навчальних закладах III-IV рівнів акредитації збільшилася на 41,1 % і становила у звітному році 53372 осіб. Серед областей України, Одеська область традиційно займає значну питому вагу (10,82 %), поступаючись лише Харківській області (34,7%) та м. Києву (18,6 %) [1].

Вивчення структури іноземних студентів за країнами походження вказує, що лівова їх частка представлена країнами Азії, з яких за даними початку 2015-2016 навчального року найбільша чисельність вихідців з Туркменістану (18,7%),

Таблиця 1. Динаміка чисельності іноземних громадян, які навчаються в Україні у вищих навчальних закладах III-IV рівнів акредитації*

	Навчальні роки						2014-2015 н.р. у % до 2010- 2011н.р.
	2010- 2011	2011- 2012	2012- 2013	2013- 2014	2014- 2015	2015- 2016	
Україна, осіб	37848	42715	48934	59226	56811	53372	141,1
Одеська область, осіб	3791	4289	4723	5423	6209	5776	152,4
Частка Одеської області, %	10,02	10,04	9,65	9,16	10,93	10,82	X

*Станом на початок навчального року, Джерело: [1].

Азербайджану (18,2%), Індії (8,9%) та Узбекистану (3,8%). В цілому географія країн походження охоплює понад 140 держав різних континентів світу [1].

Серед факторів, що позитивно вплинули на динаміку чисельності іноземних громадян слід відзначити прийнятність вищої освіти за критерієм «вартість навчання – якість освітніх послуг», бо в багатьох університетах має місце достатньо високий науково-методичний рівень викладання та помірна оплата за навчання і проживання в гуртожитках. Важливу роль відіграють моральні цінності, традиції та менталітет населення щодо недискримінації за расовою належністю, толерантності міжнаціональних відносин, що сприяє адаптації іноземних громадян в соціальному середовищі України.

Подальшому розвитку освітньої діяльності у сфері підготовки іноземних громадян сприятиме реалізація Національної стратегії розвитку освіти в Україні на період до 2021 року, основна мета якої полягає в підвищенні конкурентоспроможної освіти відповідно до вимог інноваційного сталого розвитку суспільства та забезпечення особистісного розвитку людини [2].

В контексті програмних цілей та завдань Національної стратегії розвитку освіти в Україні на період до 2021 року на рівні окремих вищих навчальних закладів важливо передбачити системні заходи щодо забезпечення конкурентоспроможності на міжнародному ринку освітніх послуг. Зокрема:

- підвищити якість освітніх послуг у відповідності до міжнародних стандартів та потреб світового ринку праці;
- посилити кадровий склад вищих навчальних закладів за рахунок науково-педагогічних працівників, здатних працювати в глобальному освітньому просторі;
- модернізувати матеріально-технічну базу вищих навчальних закладів, впровадити сучасні інноваційні методи та технології в навчальний процес;
- розвивати науково-технічне співробітництво, забезпечити участь навчальних закладів в міжнародних освітніх проектах і програмах.

Список літератури:

1. Основні показники діяльності вищих навчальних закладів України. Статистичний бюлетень. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.ukrstat.gov.ua/>
2. Національна стратегія розвитку освіти в Україні на період до 2021 року. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon5.rada.gov.ua/>